

UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se

Nyttan med

internationellt samarbete
för kommunal ungdomspolitik

En dokumentation från ett möte mellan Ungdomsstyrelsen och de kommuner som deltar i projektet Svensk-turkiskt ungdomspolitiskt samarbete

Konferens för kommuner som deltar i projektet Svensk-turkiskt ungdomspolitiskt samarbete

En konferens för de kommuner som deltar i projektet *Svensk-turkiskt ungdomspolitiskt samarbete* anordnades i Stockholm 5–6 februari. Syftet med sammankomsten var att se hur kommuner kan använda internationellt samarbete som ett led i sitt ungdomspolitiska utvecklingsarbete.

Medverkande

Ungdomsstyrelsen

Emmy Bornemark, projektledare
Karen Austin
Ihsan Kellecioglu
Per-Uno Frank

Sundsvall

Lars-Ove Johansson, fritidschef

Kiruna

Magnus Stålnacke, miljö- och byggnadsnämnden
Annelie Tavola, ungdomskonsulent

Kristinehamn

Jane Larsson, fullmäktigeordförande
Berndt Jendry, förvaltningschef

Nacka

Anders Johansson, fritidsledare
Thomas Sass, fritidsnämnden

DAG 1 - Förmiddag

Presentationer och genomgångar

Seminarier inleddes med att Emmy Bornemark hälsade deltagarna välkomna och talade om syftet med dagarna – att se vilken nytta de inblandade kommunerna har av att vara delaktiga i projektet *Svensk-turkiskt ungdomspolitiskt samarbete*. För Ungdomsstyrelsens del handlar det om att se ifall sådana här internationella samarbeten är ett givande arbetssätt när det gäller att hjälpa kommuner att utveckla sitt ungdomspolitiska arbete. Eftersom Ungdomsstyrelsen inte tidigare har arbetat med internationella projekt på detta sätt syftade mötet även till att utvärdera Ungdomsstyrelsens metoder.

I projektet genomförs totalt 20 aktiviteter varav 15 är svensk-turkiska träffar. Övergripande mål är att arbeta för att erkänna potentialen och behoven hos unga mellan 13 och 25 år och att stödja aktivt deltagande för unga i samhället. Projektet är finansierat av Sida.

Samarbetet sker på främst fem områden

1. Ungdomspolitiska begrepp
2. Kunskapsinhämtning om unga på lokal nivå
3. Skapa mötesplatser för aktörer inom ungdomsområdet
4. Främja goda exempel för att motverka ungdomsarbetslöshet
5. Främja medvetenhet om rättigheter och skyldigheter för unga

I december 2009 kommer hela projektet att avslutas med en stor konferens i Istanbul. Syftet med detta är att skapa uppmärksamhet kring frågor som har med ungdomar att göra, speciellt fokus kommer att sättas på arbetsmarknadsfrågor.

Möten ger perspektiv

Emmy Bornemark bad deltagarna att fundera över hur tankarna gick när de tackade ja till att vara med i projektet och hur de kunnat påverka sina arbetsplatser utifrån projektet.

Deltagare från alla de inblandade kommunerna var med i samtalet och samtliga framhöll nyttan av att ha blickar på sig utifrån. Frågor och funderingar från andra kommuner och från den turkiska parten ger perspektiv på verksamheten. I ett vardagligt och långsamt arbete är det lätt att lunka på i gamla spår och att följa invanda mönster, men när verksamheten blir betraktad tvingas de inblandade tänka på vad det hela egentligen handlar om. Det startar nya processer.

Något som också ger perspektiv på verksamheten är jämförelsen med situationen i Turkiet. Att jämföra sig med ett land som har helt annorlunda förutsättningar både befolkningsmässigt och utvecklingsmässigt har gett deltagarna många tankeställare. Finns det sådant som är bättre i Turkiet? Kanske ges ungdomar mer eget ansvar där? Överbeskyddar vi våra ungdomar i Sverige? Sådana frågor har ställts på sin spets under arbetet. Flera deltagare tycker att man är för omhändertagande i kommunerna. Detta stjälper ofta snarare än hjälper. Men även samarbetet mellan svenska kommuner har varit givande. Utbyte av idéer och kontaktknytande blir enkelt när deltagare från olika kommuner träffas inom ramen för projektet. De mellanmänniska mötena är centralt här. Och sådana möten är projektet präglad av: möten på kommunal, nationell och internationell nivå.

För de ungdomar som varit på plats i Turkiet har förståelsen för olika situationer och tankemönster ökat, något som ger ringar på vattnet i kommunerna. Inte minst genom ungdomsråden, som har utvecklats genom det internationella arbetet. Det är också bra med det internationella perspektivet när det finns många invandrare i kommunen. Kunskap och förståelse ökar.

Redan konkreta resultat

Det ger legitimitet i förändringsarbetet när den egna kommunen kan framhållas som ett nationellt exempel. De stora vinsterna av projektet kommer förmodligen att visa sig på sikt men redan nu har det gett konkreta avtryck i kommunerna.

De deltagande kommunerna tycker att projektet har gett mera tyngd åt arbetet i fritidsnämnden men också att det hjälpt till att lyfta ungdomsfrågorna till en högre kommunal nivå. Projektet öppnar möjligheter för samarbete över förvaltningsgränserna, vilket är nödvändigt för att lyfta frågan om ungdomars delaktighet.

Inte minst har enkätundersökningar varit ett bra verktyg vad gäller att skapa kunskap om ungdomars behov och önskemål. En enkätundersökning visade att otrygghet var ett stort problem i bostadsområdet Granloholm i Sundsvall. Nu är detta område prioriterat i kommunen och ungdomar är delaktiga i att hitta lösningar på problemet. Bland annat ska fritidsgården byggas om och man ska också genomföra trygghetsvandringar i området.

Det internationella samarbetet ger stadga och legitimitet. Projektet har tvingat fram en tidsplan och krav på återrapportering vilket är bra för genomförande och för tydliggörande av resultatet.

DAG 1 - Eftermiddag

Utvärdering, uppföljning och planering

Projektet är indelat i olika inriktningar, så kallade spår: Ungdomspolitiska begrepp, Kunskapsinhämtning om unga på lokal nivå, Arbetsmarknad och Ungdomars rättigheter och skyldigheter. Konferensdeltagare som deltagit i samma spår gruppindelades för att utvärdera de spår som är avslutade, göra uppföljningar av pågående spår och planera det avslutande rättighetsspåret. Fyra sådana workshops ägde rum under eftermiddagen.

WORKSHOP 1. – Ungdomspolitiska begrepp

Deltagare: Emmy, Karen, Thomas, Anders, Jane, Berndt

Tankar om de svensk-turkiska mötena

Deltagarna tycker att det finns en klar skillnad i konferenskultur mellan de båda länderna. Turkarna körde enmansshower ibland och det var för mycket informella övningar för att en del turkiska deltagare skulle trivas. Men hierarkin som var tydlig mellan olika turkiska deltagare verkade luckras upp allteftersom seminarierna fördjupades.

Bruket av tolkar utgjorde ett hinder i kommunikationen. Det är viktigt att tolkningen fungerar obehindrat. Matchningen av deltagare är jätteviktigt vad gäller ömsesidig förståelse, delegationerna måste se lika ut så långt det är möjligt. Nu var det ändå bra ös i diskussionerna tack vare att de turkiska ungdomarna var så kunniga och insatta. Det var ett problem att de svenska ungdomarna inte var lika avancerade.

Flera deltagare tycker att det hade varit bra med en föreläsning om Turkiet innan spåret startade. Men då det är svårt att förklara samhällssystem och komplicerade tankeled skulle detta bara vara en enkel genomgång. Viktigare ändå är en bra pedagogik och det är inte nödvändigt att veta exakt hur ett samhälle är uppbyggt för att kunna diskutera och utbyta erfarenheter.

Kommunernas medverkan

Nackas ansvarige skulle ha behövt mera tid för att förbereda aktiviteten. Nu fastnade informationen på chefsnivå, men med tanke på förutsättningarna var resultatet bra. I nästa spår var kommunen på annan nivå än den kommun som inte varit med i projektet tidigare. Det fanns både fördelar och nackdelar med detta. Det är viktigt med samma förståelse men det är ändå roligt att få interagera med olika kommuner i olika spår. När några byts ut ändras gruppdynamiken. Kommunerna lär av varandra utifrån den nivå de befinner sig på.

Lärdomar för Ungdomsstyrelsen och tips inför framtiden

Deltagarna tycker att det är viktigt att få tydliga mål att samarbeta mot. Vad gäller ungdomspolitiska begrepp så vore det bra att ta fram en minsta gemensam nämnare – saker att enas runt. Ju mer konkret ett samarbetsområde är desto bättre. Det blir bättre då alla har ett gemensamt ansvar för något som ska produceras.

Det är också bra att bryta upp hela gruppen i olika smågruppskonstellationer. De som kommer från samma typ av organisation eller sammanhang har samma perspektiv och får ut mycket av att tala med varandra. Det blir också intressant att se vad olika grupper kommer fram till och jämföra resultatet beroende på organisation.

Det är bra att planera in synergier. Till exempel att välja tid och plats så att programmet sker i kombination med aktiviteter som ändå äger rum i samarbetslandet. Ett seminarium i spåret kombinerades med en internationell turkisk ungdomsfestival. Deltagarna stannade en extra dag och fick se hur Turkiet jobbar med ungdomsfestivaler som ett led i sitt ungdomsarbete.

För att kunna jobba vidare med projekt är det viktigt att förpacka idén på rätt sätt då den presenteras, att få politiskt mandat för idén och man kan öka chansen till internationellt samarbete genom att få in projektet i befintliga verksamheter. Varje fas av projektet måste presenteras, förpackas och dokumenteras för att synliggöras.

WORKSHOP 2. – Kunskapsinhämtning om unga

Deltagare: Emmy, Per-Uno, Anders, Thomas, Lars-Ove

Tankar om de svensk-turkiska mötena

Deltagarna tycker att det är intressant att diskutera kulturella särarter och skillnader. Nacka hade inte gjort någon Luppenkät¹ innan Turkietprojektet och var alltså lika oerfarna på området som turkarna. Det kändes bra att utgångspunkten var densamma.

Kommunernas medverkan

Syftet med att gå in i samarbetet var att utifrån en enkätundersökning förbättra kommunernas ungdomspolitik. Spåret blev konkret i och med att undersökningarna genomfördes. Det internationella samarbetet har gett legitimitet åt projektet, inte minst i det politiska ledet. En massa synergieffekter kommer av internationellt arbete. Att kommunen deltar i projektet gör att de tvingas hålla sig till tidsplaner och ha noggrann struktur. Sundsvall som tidigare har genomfört en större enkätundersökning, Lupp, valde i detta projekt ut ett visst bostadsområde som är extra utsatt och genomförde enkätundersökningen där. Enkäten visade att trygghet var det som ungdomarna efterfrågade mest och att många kände sig otrygga i centrum och på fritidsgården. Detta åtgärdas nu på olika sätt. Det har inneburit en viss tidspress men det är bra att ha krav på sig att leverera.

I Nacka genomförs en större ungdomsstudie som ett resultat av Turkietsamarbetet. Denna planerades av en mindre grupp under ett seminarium i Turkiet och gruppen har nu utökats på hemmaplan. Bland annat har hälso- och kulturenheterna dragits in i arbetet. I kommunen har även en arbetsgrupp bildats för att arbeta med "*den lediga tiden*". Fem personer samt en utvärderingsexpert ingår i den gruppen. En förstudie är gjord och information om studien har gått ut till skolor och till föräldrar. Arbetet är detaljplanerat fram till slutkonferensen i december. I Sundsvall fortsätter uppföljningen av ungdomars situation. Två stycken fokusgrupper ska startas under mars månad. En med pojkar och en med flickor. Under år 2002 kartlade man i Sundsvall alla bostadsområden i kommunen. Från det arbetet har man bra erfarenhet av fokusgrupper.

Lärdomar för Ungdomsstyrelsen och tips inför framtiden

På slutkonferensen vill deltagarna redogöra för hur spåret har gått och redovisa konkreta resultat i kommunerna. Erfarenheter och slutsatser ska genomlysas. Man vill också titta på det kulturella utbytet. Gärna genom tvåworkshops. Deltagarna vill gärna veta hur det gick med det turkiska arbetet och hur implementeringen lyckades där. Ett fortsatt erfarenhetsutbyte efterlystes också. Det vore bra med en rapport om hela processen där metoder kan jämföras.

¹ Lupp - lokal uppföljning av ungdomspolitiken är sammanställd av Ungdomsstyrelsen och ger kommuner ett underlag för att utveckla arbetet med en övergripande kommunal ungdomspolitik. Enkäten består av 80 frågor och är anpassad till tre åldersgrupper: åk 7-9, gymnasiet samt unga vuxna 19-25 år.
www.ungdomsstyrelsen.se/lupp

WORKSHOP 3. – Arbetsmarknad

Deltagare: Karen, Ihsan, Jane, Berndt, Anneli, Magnus

Tankar om de svensk-turkiska mötena

Deltagarna konstaterar att grupperna var ojämna så till vida att den turkiska gruppen hade väldigt många statliga tjänstemän medan den svenska hade fler deltagare från kommunerna. Det nämns också att många avvek under seminarierna, något som ibland gjorde att det hela blev rörigt. En stor fördel under sammankomsterna i Ankara har varit de förstklassiga tolkarna. Vikten av att samtliga svenska deltagare behärskar engelska understryks.

Att Turkiet vill med i EU skapar bra förutsättningar för samarbeten. De turkiska ungdomarna som deltagit är väldigt utbildade och det finns en stark samarbetsvilja hos de turkiska deltagarna.

Kommunernas medverkan

De två svenska kommunerna har inte nått samma gehör för projektet på hemmaplan. I Kiruna återkopplas projektet på kommunal nivå främst genom information. I Kristinehamn är politikerna väldigt intresserade av projektet, medan näringslivsrepresentanter saknas. Detta måste åtgärdas då den offentliga verksamheten kommer att stå inför stora utmaningar i framtiden. Det är viktigt att kommunerna är attraktiva för arbetsökande. Något som det internationella perspektivet kan bidra till.

Lärdomar för Ungdomsstyrelsen och tips inför framtiden

Det är viktigt att diskutera stora politiska frågor om demokrati och EU-anpassning inom ramen för projektet. Detta har ibland brustit även om enskilda situationer under processens gång ställt frågorna på sin spets då projektparterna haft olika syn på vad som är demokratiska tillvägagångssätt. Projektet handlar ju för Turkiet om att EU-anpassa sin ungdomspolitik. I Sveriges fall ger dessa stora frågor perspektiv på vardagen och tvingar oss att tänka till kring demokratiska principer som i vanliga fall betraktas som självklara.

WORKSHOP 4. – Rättigheter

Medverkande: Ihsan, Per-Uno, Lars-Ove, Anneli, Magnus

Tankar inför det avslutande spåret

Spåret kommer att inledas med ett nationellt seminarium i Stockholm i slutet av mars. Ett motsvarande seminarium kommer att äga rum i Istanbul. På de nationella seminarierna kommer visioner om rättigheter och skyldigheter att tas upp. Vad handlar det egentligen om? Om rätten till en ungdomsmottagning eller hela det nationella perspektivet? I diskussioner ska nuläget i Sverige kopplas till den vision som arbetats fram. Senare kommer deltagare från de båda länderna att mötas på ett gemensamt seminarium i Turkiet. Där kommer innebörden av begreppen rättigheter och skyldigheter att diskuteras.

Betydelsen för kommunerna

Deltagarna är övertygade om att arbetet med rättighetsspåret kommer att vara gynnsamt för ungdomsarbetet i kommunerna. En medvetenhet om att kommunens kontakt med ungdomar inte ska begränsas till fritidsnämnden är tydlig. I Kiruna finns ett pensionärsråd och ett handikappråd under socialförvaltningen och man vill nu undersöka möjligheterna om att ha ett ungdomsråd kopplat dit också. I Sundsvall har man två ungdomsforum per år där ungdomar möter politiker. Resultat från möten och enkäter bearbetas i alla förvaltningar och vidare rapporteras till fullmäktige. Detta är upplyft i och med att kommunstyrelsens ordförande är med i arbetet.

När det gäller seminariet i Istanbul kommer ungdomsråden i respektive kommuner att få välja ut representanter som ska delta, vilket i förlängningen gör att ungdomsrådets attraktionskraft växer.

Tips till Ungdomsstyrelsen

Det finns önskemål om en föreläsning om Turkiets inställning i demokrati- och minoritetsfrågor, speciellt med avseende på Kurdistan, Armenien. Detta känns extra angeläget i ett spår som rör rättigheter och med tanke på att frågor som rör nationella minoriteter har väckt reaktioner i andra spår.

DAG 1 – Sammanfattning av dagen

Metodtips för Ungdomsstyrelsen

1. Att låta ungdomar observera ett möte med "vuxna" deltagare och efteråt presentera vad de uppfattat. Syftet med detta är att få en sammanfattning och ett ungdomsperspektiv på vad som sagts.
2. Tydliggöra skillnader och utgångspunkter genom att måla upp stereotyper och avdramatisera dessa. Kanske genomföra diskussioner i smågrupper, eller ännu hellre reflektera i smågrupper och sedan få igång en större diskussion utifrån dessa.
3. Skapa en gemensam metod i de båda länderna. I ett mikroperspektiv kan man skapa ett gemensamt mål om man exempelvis låter två kommuner i respektive land genomföra ett projekt. Detta vore ett bra sätt att hitta gemensamma mål.

Tankar och lärdomar

1. Samverkan underlättas när man lär känna varandra. Det underlättar idéutbyten och framtida samarbete mellan olika kommuner. Möten kan inte underskattas. Att träffas för att diskutera och reflektera är bra. Inte minst när man ska åka till ett annat land.
2. Mycket bra att de som ska inleda arbetet med det känsliga rättighetsspåret får lyssna på lärdomar från redan genomförda och pågående spår.
3. Sammansättningen på slutkonferensen är mycket viktig. Så många som möjligt från spår ett ska vara med. Anledningen till detta är att en av indikatorerna är att ha med så många som möjligt som var med från början. Från rättighetsspåret bör de som åker på mötet i Istanbul vara med.
4. Det finns en besvikelse hos kommunerna att ungdomar inte haft så stor plats i projektet som önskat. Detta beror på att sammansättningen av ungdomar inte alltid har fungerat så bra. Deltagarsammansättningen har anpassats under projektets gång.

DAG 2 - Förmiddag

Hitta inspiration och nya möjligheter

Emmy Bornemark inledde dagen med att hälsa nya deltagare välkomna. *"Detta är en dag att låta oss inspireras, hitta synergier och realistiska möjligheter för fortsatt samarbete"*, sa hon. Dagen leddes av Anders Holmberg från Demokratiakademin.

Utöver kommunrepresentanter och Ungdomsstyrelsen, deltog representanter från arbetsmarknadsprojekt och ideella organisationer under dagen. Dessutom var fem så kallade "möjliggörare" inbjudna. Det var personer från Internationella Programkontoret, ESF-rådet, Ungdomsstyrelsen och Svenska Institutet som var inbjudna för att kortfattat presentera fem olika fonder och ge feedback på projektidéer som de andra deltagarna skulle reagera på.

Internationella programkontoret

Myndighet som sorterar under Utbildningsdepartementet, arbetar för att stärka skolans möjlighet att arbeta internationellt. Jobbar med hela världen, mest med EU. Bidrag kan sökas för att jobba exempelvis med integration eller skolan som lärosäte.

Svenska institutet (SI)

Myndighet som sorterar under Utrikesdepartementet. Svenska Institutet arbetar för att stärka relationer med utlandet, bland annat genom stipendiarbete och projektstöd. Turkiet är ett av flera prioriterade områden i år. Alla typer av grupper kan söka medel.

Ungdomsstyrelsen

Ungdomsstyrelsen har hand om ett EU-program, Ung och Aktiv i Europa, som ger verktyg för att arbeta praktiskt med ungdomspolitik på lokal, regional, nationell och europeisk nivå. Bidrag ges till ungdomsutbyte, ungdomsinitiativ, demokratiprojekt, volontärtjänst i Europa, utbildning och nätverksbyggande m.m.

ESF-rådet

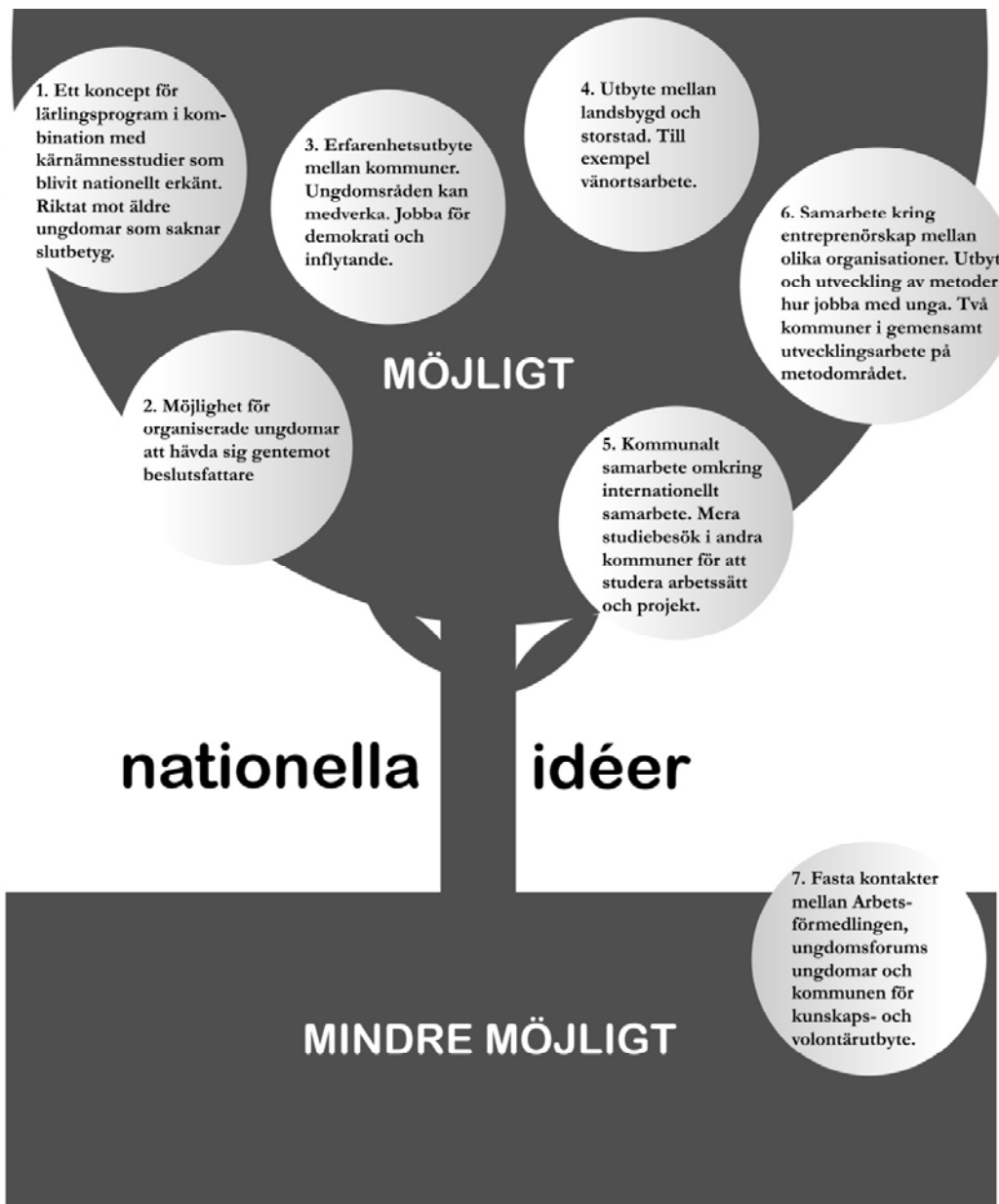
Myndighet med uppgift att förvalta Integrationsfonden och Socialfonden i Sverige. Socialfonden verkar för sysselsättning och mot utslagning. Integrationsfonden syftar till att förbättra mottagande och integration av människor från utomeuropeiska länder.

Avslutande övning

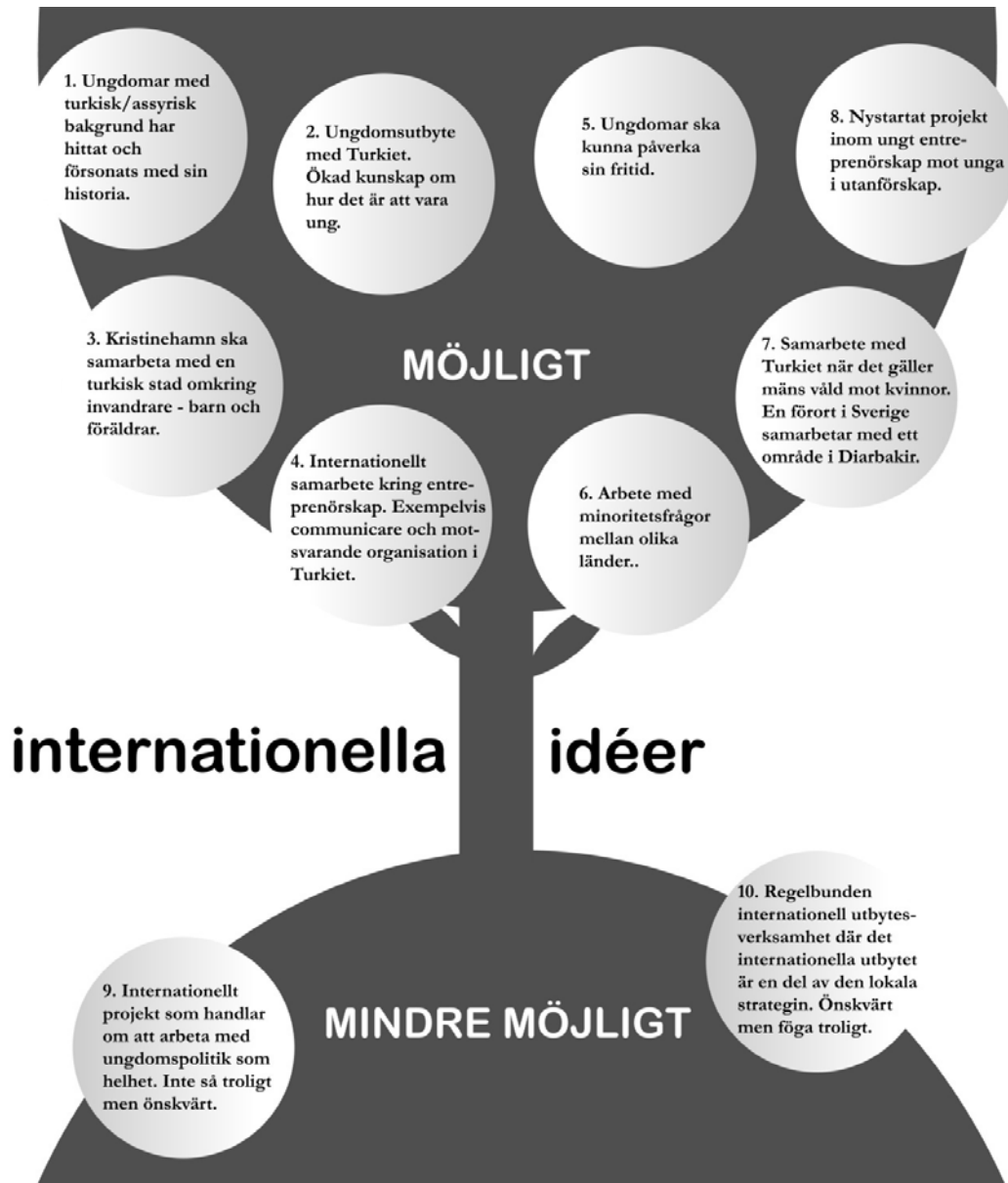
Syftet med dagen var att hitta möjligheter för framtida utvecklingsprojekt. Anders Holmberg introducerade en övning där deltagarna fick tänka ett antal år framåt i tiden och se tillbaka på alla stora framsteg inom olika områden som Turkietsamarbetet har resulterat i. Gruppen skulle sedan ta gemensam ställning till hur troligt det är att de olika åtgärderna kan genomföras. Resultatet av övningen redovisas nedan. När övningen och dagen avslutades gjordes en kort utvärdering och känslan hos deltagarna var att flera av deras idéer var fullt genomförbara!

Möjligheter: 1. Projektet kan möjligen finansieras via ESF. 3. Det pågår projekt av den typen, exempelvis ungdomsdialogen. 4. Om idéerna har med internationellt arbete att göra kunde detta vara något för Ung och aktiv i Europa. 6. En möjlig finansiering är integrationsfonden, men då måste det vara medborgare från land utanför Europa inblandade.

Möjligheter: 1. Detta skulle kunna vara ett projekt för socialfonden. Det skulle kunna få synergier internationellt genom ett EU-projekt för yrkesutbildning och kompetensutveckling. 2. Ett nationellt seminarium och demokratiprojekt nämns som exempel på hur ungdomar kan få inflytande. Integrationsfonden kunde bli aktuell om utländska ungdomar är inblandade. 6. Socialfonden kan komma i fråga.

Möjligheter: 1. Detta kan vara både en lokal och internationell fråga. Att jobba med försoning kan vara något för ett ungdomsutbyte genom Ung och aktiv i Europa. I Södertälje finns mycket assyriska ungdomar som kan ingå ett sådant utbyte. I Rinkeby och Kista finns turkiska och kurdiska ungdomar. 2. Kombinerat med metodutveckling kan Svenska institutet komma in här. 3. Programkontoret kan bidra. 5. Det kan man göra ett demokratiprojekt av. 6. Detta kan vara ungdomsutbyte genom Ung och aktiv i Europa eller ett demokratiprojekt 7. Ungdomsstyrelsen kan samarbeta med motsvarande myndighet i Turkiet. Svenska institutet kan finansiera. 8. Volontärtjänst kan vara ett sätt att förverkliga detta. Ungdomsstyrelsen kan samarbeta med motsvarande myndighet i Turkiet. Svenska Institutet kan finansiera.

© Ungdomsstyrelsen 2009

projektledare **Emmy Bornemark**
text **Helena Gillinger**
språkgranskning **Anette Persson**
omslag **Christián Serrano**

distribution **Ungdomsstyrelsen, Box 17801, 118 94 Stockholm**
webbplats **www.ungdomsstyrelsen.se**
e-post **info@ungdomsstyrelsen.se**
tfn **08-566 219 00**, fax **08-566 219 98**

UNGDOMSSTYRELSEN

är en myndighet som tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor.
Vi ger stöd till föreningsliv och kommuner samt till internationellt samarbete.

UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se